

SKUP 2002 – 26

Prosjekt: Ericsson-saken
Medarbeider: Anne-Lise Mørch von der Fehr og Erik Vigander
Publikasjon: Asker og Bærums Budstikke
Publisert: April og oktober 02
Medium: Avis
Tema:

Ericsson-avtalen

Anne-Lise Mørch von der Fehr og Erik Vigander

Publisert i Asker og Bærums Budstikke fra 4. april 2001

Ide og bakgrunn for saken:

Vi fikk i mars 2002 et tips om at Askers kommunalsjef for barnehager, Torgeir Alvestad, hadde inngått en avtale med bedriften Ericsson om salg av barnehageplasser. Ericsson skulle ha tilbudt sine ansatte plasser i en barnehage i Asker allerede høsten 2001.

Asker kommune har ikke full barnehagedekning. I årevis har flere hundre barn stått på venteliste. Kommunen har basert barnehagetilbudet på 50/50 private og kommunale barnehager. Opptaket til både private og kommunale barnehager er samordnet i ett fellesopptak hvert år. Får du ikke tildelt plass i årets opptak kan du derfor regne med å stå uten et tilbud til du søker på nytt neste år.

Askers barnehagesjef Torgeir Alvestad hadde tidligere vist seg som en kreativ mann. I desember 2001 høstet han sterk kritikk for å ha tilbudt en fireåring barnehageplass etter at moren etterlyste barnepass i en større plakatkampanje. Til gjengjeld skulle moren til gutten (hun jobbet i et reklamebyrå) bistå Asker kommune i en annonsekampanje.

Problemstillinger:

I Har Asker kommune solgt barnehageplasser og på hvilke vilkår er de solgt?
(Hvor mange og hva slags plasser ble solgt? Hva betalte bedriften for barnehageplassene?)

II Hva var kommunens begrunnelse for salg? Var politikerne kjent med avtalen og i så tilfelle, hvordan forsvarte de den?

Beskrivelse av arbeidet:

Kilden hadde selv ingenting å tjene på å lekke til oss, snarere tvert i mot. Kravet om absolutt anonymitet var derfor uhyre viktig. Vi kunne ikke konfrontere kommunalsjef Torgeir Alvestad uten egen dokumentasjon. Vi visste ikke hvor mange som kjente til avtalen. Vi ville heller ikke under noen omstendighet vise at vi var på sporet av noe overfor barnehagesjefen.

Vi bestemte oss derfor for å lete etter dokumentasjon på kommunale kontorer som ikke var direkte tilknyttet barnehagekontoret, men som hadde de relevante kildene vi var ute etter.

Strategi 1: Sjekke postlister og relevante offentlige dokumenter.

Tanken var at en slik avtale må ha involvert brevveksling mellom kommunen og Ericsson. På kommunens sentralarkiv gikk vi gjennom postlistene for barnehagekontoret, eiendomsforvaltningen og rådmannen for vår og høst 2001. Vi fant ingen spor av korrespondanse mellom kommunen og Ericsson. Deretter gikk vi til kommunens servicekontor for innbyggerne. Der sjekket vi referatene fra barnehageutvalget for hele året 2001. Tanken var at en slik avtale burde involvere politikerne. Vi sjekket samtlige referater for hele året 2001 og våren 2002 uten å finne noen saker som kunne relateres til avtaler med private bedrifter.

Strategi 2: Barnehagene.

Etter grundig diskusjon ble vi enige om at det var for risikabelt å kontakte kommunale barnehager med spørsmål om saken. Vi visste at kontakten mellom barnehagestyrerne og barnehagesjef var tett. Derfor valgte vi isteden å gjenoppta kontakten med noen private barnehager som tidligere hadde kontaktet oss. De slet med vanskelig økonomi og forholdet til kommunen. Tanken var å lage saker om de private barnehagenes vanskelige kår i kommunen. Samtidig ville vi høre om de vurderte salg av barnehageplasser eller om de hadde hørt om andre som gjorde det.

Strategi 3: Ericsson.

I frykt for røyklegging av saken ville vi ikke spørre Ericsson direkte om de hadde inngått en avtale om kjøp av barnehageplasser med Asker kommune. Vi fryktet også at de da ville varsle kommunen og at de ville få tid til å undra en eventuell avtale fra offentlighet. Vi ble enige om å prøve å fiske etter saken via omveier. Ericsson hadde i flere medier profilert seg som en arbeidsgiver som tilbød sine ansatte en rekke frynsegoder. Vi sjekket derfor ut bedriftens hjemmesider både i Norge og i Sverige samt stilling ledig-annonser. Tanken var at de kanskje brukte barnehageplasser som en gulrot ved utlysning av jobber og i markedsføringen av bedriften.

Resultat av strategi 2: De private barnehagene hadde mye å si om forholdet til kommunen. Noen hadde hørt at salg var en løsning for å få inn ekstra inntekter. Men ingen kjente noen som gjorde det. Med ett unntak. En styreleder i en foreldre-eid barnehage jobbet i Ericsson og fortalte at jo – mine kolleger kan søke om barnehageplass via kommunen. Hun visste derimot ikke om kollegene fikk plass i en kommunal eller privat barnehage.

Resultat av strategi 3: Nettsidene og stillingsannonsene ga ingen tegn til barnehage-goder.

Siden strategi 2 ga oss noe kjøtt på beinet, bestemte vi oss for å ringe personalavdelingen i Ericsson.

Men nå var spørsmålet noe endret: Fikk Ericsson-ansatte kommunale plasser, eller bare formidlet kommunen plasser i en privat barnehage? I så tilfelle var saken langt mindre oppsiktsvekkende.

Vi solgte oss inn overfor Ericsson med at vi vurderte å lage en sak om bedriftens frynsegoder. Under denne samtalen kom vi etter hvert inn på barnehageplasser, og da kom bekreftelsen.

-Vi har kjøpt oss fortrinnsrett til et visst antall barnehageplasser i Solgløtt barnehage, bekreftet personalkonsulent, Inger Johanne Hjellseth. Hun var tilfeldigvis også den som hadde fremforhandlet og underskrevet avtalen med Alvestad allerede høsten 2001.

Endelig fikk vi bekreftet at det fantes en avtalen og at det dreide seg om kommunalt eide barnehageplasser.

Det pikante var for øvrig at vi mente det ikke fantes en barnehage i Asker med navnet Solgløtt. Vi sjekket kommunens oversikt og ganske riktig - Ingen hadde det navnet.

Vi fikk en intervjuavtale med kommunalsjef Torgeir Alvestad dagen etter. Vi diskuterte internt og ble enige om at det ville være uklokt å signalisere vårt egentlige tema for intervjuet. Vi oppga at vi ville prate om det pågående barnehageopptaket og en del ”andre aktuelle saker”. Vi laget også en felles intervju-guide.

Da vi kom til punktet i intervjuet hvor vi konfronterte Alvestad med saken, bekreftet også han at Ericsson hadde en avtale om plasser i en kommunal barnehage. Han var derimot helt uenig i Ericssons forståelse av innholdet i avtalen. Ericsson mente de hadde kjøpt fortrinnsrett til 14 småbarnsplasser. Alvestad sa at de bare hadde tilgang på 6-7 plasser og måtte følge ordinære opptaksregler i Asker kommune. Motytelsen var 300.000 kroner over tre år til oppussing og rehabilitering av barnehagen. Han kunne ikke se problemet i saken og argumenterte hardnakket for at avtalen hadde gitt kommunen flere nye barnehageplasser som de ellers ikke hadde råd til. Han understreket også flere ganger at Ericsson-barna ikke hadde fortrinnsrett.

Alvestad hadde orientert barnehageutvalget muntlig om avtalen etter at den var inngått. Lederen skulle ha påpekt at de ville hatt avtalen som egen sak. Dette er ikke protokollført.

Vi fikk en kopi av avtalen da vi spurte om det. Den var inngått og effektivert i august 2001, men først underskrevet 22. januar 2002. Den hadde stempel med Asker kommune Dokumentsenter 04 feb 2002. Brevet var ikke påført noen arkivkoder.

Det viste seg også at Solgløtt barnehage, hvor Ericsson hadde kjøpt plasser, ikke var en selvstendig barnehage. Det er en ny avdeling under en av Asker kommunes eldste barnehager – Føyka barnehage. Derfor fantes ikke Solgløtt på oversikten i Asker kommune. I tillegg hadde den byttet navn etter at avtalen ble inngått og heter nå Trollhagen. Den ligger også i et annet bygg og ikke i samme område som Føyka. Det virket som den var litt ”gjemt bort”.

Alvestad svarte for øvrig under intervjuet at han ikke hadde inngått avtaler med andre bedrifter.

Publisering:

4. april: ASKER SELGER BARNEHAGEPLASSER (Vedlegg 1)

I den saken sto Alvestad og Ericsson representanten Hjellseths utsagn mot hverandre. Vi hadde også en sak om at politikerne ikke var rådført, men at Høyre-politikereren som ledet barnehageutvalget ikke var spesielt kritisk. Det var derimot SV som krevde redegjørelse av rådmannen i førstkommende formannskap.

Dette gjorde at vi måtte stille oss et nytt spørsmål – hvordan praktiseres avtalen og hvem har den juridisk rette fortolkningen?

5. april: ERICSSON-BARN GÅR FORAN (Vedlegg 2)

Styreren i den aktuelle barnehagen forteller hvordan han tolker avtalen når han tilbyr plasser i det pågående opptaket av barn til neste barnehage-år. Han bekrefter Ericsson-tilnærmingen om at deres barn går foran ”vanlige” Asker-barn.

Vi fortalte også våre lesere at avtalen ikke var journalført.

8. april: - ERICSSON HAR SOLEKLAR FORTRINNSRETT (Vedlegg 3)

Nøytrale eksperter er ikke i tvil om at avtalen går i klar Ericsson-favør. I konfrontasjon med dette går Torgeir Alvestad tilbake på sine tidligere uttalelser. Han hevdet at Budstikkas to journalister hadde misforstått ham. (Han hadde dog ikke kontaktet avisen for å rette opp ”misforståelsen” som sto på trykk fire dager tidligere...). I tilsvarsrettens navn trykket vi hans påstander om at vi hadde misforstått ham. Det var da vi ønsket at vi også hadde hatt båndopptaker under intervjuet...

9. April: KOSTER ASKER 5,7 MILLIONER (Vedlegg 4)

Vi syntes 300.000 over tre år, som var Ericssons inngangsbillett til barnehagen, hørtes svært billig ut og sjekket med kommunens eiendomsavdeling. Det viste seg at kommunen totalt hadde brukt hele 5,7 millioner av innbyggernes skattepenger på barnehagen hvor Ericsson hadde førsterett på en rekke plasser.

10. april: ERICSSON-AVTALEN UNDER LUPEN

Lederen i kontrollutvalget vil som følge av Budstikkas oppslag se på saken (Vedlegg 5)

Samme dag mottar avisen et anonymt tips per mail om at barnehagesjef vil gå fra sin stilling. I et formøte til formannskapsmøtet samme kveld, blir det orientert om at barnehagesjefen skifter jobb i kommune.

11. april: TREKKER SEG I DAG (Vedlegg 6)

12. april: - ANGRER INTET

Dagen derpå-intervju med Alvestad. (Vedlegg 7)

15.oktober: ERICSSON-AVTALE SLAKTES (Vedlegg 8)

I svært sterke ordelag slakter kommunerevisjonen kommunalsjef Torgeir Alvestad. De anbefaler at avtalen annulleres.

16. oktober: VIL ENDRE TROLLHAGEN-AVTALEN (Vedlegg 9)

Barnehageutvalget ber nåværende kommunalsjef for barnehager om å forhandle med Ericsson, men innser at å kjøpe seg ut av avtalen trolig vil koste enda mer. Saken er ennå ikke avklart.

Konsekvenser:

Budstikka satte søkelyset på ett etter hvert svært ømt punkt for Asker kommune. Resultatet var at en kommunalsjef måtte gå fra jobben. Ingen ville innrømme offentlig at Ericsson-avtalen var årsaken til at han ”fikk nye oppgaver” i Asker kommune. I ettertid har vi uformelt fått bekreftet at det var slik. Etter få måneder i sin nye jobb ba Torgeir Alvestad om ett års

ulønnet permisjon. Han har ikke villet kommentere saken i Budstikka, men våre kilder sier at han nærmest ble frosset ut av Asker kommune.

Artiklene i Budstikka vakte sterke reaksjoner. Det er åpenbart at Asker kommune ikke kunne forsvare avtalen når kommunens egne innbyggere står i kø. Men hadde ikke Budstikka skrevet om avtalen, hadde avtalen trolig løpt upåaktet videre.

Kontakten med de private barnehagene viste for øvrig at Alvestad var en omdiskutert barnehagesjef. Deres krasse kritikk fikk vi dessverre aldri publisert. De var enig i at det ikke var noe poeng i å sparke en mann som allerede lå nede.

Asker 19. januar 2003

Anne-Lise Mørch von der Fehr og Erik Vigander